

KAYNAK

ELEKTRİK

ENERJİ, ELEKTRİK, AYDINLATMA, ELEKTRONİK ve OTOMASYON MÜHENDİSLİĞİ DERGİSİ
SAYI: 273 - ŞUBAT (2012 - 2) 5 TL

EMO'da kadın mühendisler atağı

- INTERNET VE GÜVENLİK
- AKILLI EVLER
- GÜÇ KALİTESİ ÖLÇME
- GELİŞMİŞ GÜÇ KALİTESİ FONKSİYONLARI
- MODÜLER KGK SİSTEMLERİ

Kuruluşunun 50. yıldönümünde EMO'da kadın başkan

"Kadın mühendisler teknik işlerden uzak tutuluyor"

Elektrik Mühendisleri Odası şübeleri içinde 15 bine yakın üyesi temsil eden en büyük şube olan İstanbul'da iki yıllık dönem için görevde getirilen kadroda Beyza Metin, Başkan olarak seçildi. Henüz 29 yaşına olmasına rağmen Oda çalışmalarında deneyimli bir mühendis olan Beyza Metin ile öncelikle kadınların olmak üzere elektrik mühendislerinin sorunları ve Oda'nın önündeki görevler konularını görüştü.

-Genç bir mühendis olarak Elektrik Mühendisleri Odası ile tanışmanız nasıl oldu?

—2001 yılında üniversitede girdiğimde EMO Genç (EMO Genç: Elektrik mühendisliği öğrencilerrinden oluşan komisyon) üzerinden Oda çalışmalarına başladım. O dönemde kaçak elektrikle mücadele ettiği için Hasan Balıkçı öldürülümüştü. Bu süreçten çok etkilendim. Hem davalarını takip ettim, hem de odayla ilk bağlantım kurulmuş oldu. EMO'nun Adana Şubesi'nin gençlere yönelik çok iyi bir çalışması vardı. Şu an İstanbul şube yönetim kurulunda birlikte görev aldığımız Uğur Ateş Koç ile birlikte Çukurova Üniversitesi EMO Genç temsilciliğinde birçok çalışma yürüttük, düzenlenen kurultaylara katılım sağladık, sunumlar gerçekleştirdik. Okul bittikten ve Bursa'da kısa bir dönem çalışıktan sonra İstanbul'a geldim. EMO İstanbul Şubesi'nde Ücretli İşsiz Mühendisler Komisyonu'nda, Kadın Komisyonu'nda görevler aldım. 37. Dönem Yönetim Kurulu'nda da sayman üye olarak sorumluluk üstlendim.

-TMMOB'nın kadın kurultaylarında da görev yaptınız. Kadın elektrik mühendislerinin, kadın olmalarından dolayı yaşadıkları sorunlar hakkında

Kuruluşunun 50. yıldönümünde ilk kez Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nde bir kadın başkan görevde getirildi. Beyza Metin, seçimlerdeki gruplaşmaları bir yana bırakıp tüm üyeler hizmet vereceklerini söylüyor.

neler söyleyebilirsiniz?

—Kadın mühendisler, çalışıkları alanlarda ayrımcılığa maruz kalıyor. Odamızın kapsadığı meslek disiplinleri daha çok erkeklerin yer aldığı, erkek egemen bir alan. Bizim üyelerimizin de yüzde 10'u kadın. Örneğin işe gireceğiniz zaman şantiye veya fabrikada görev almak isterseniz bu çok tercih edilir bir durum değildir. Kadınların, yönetici pozisyonunda, telekomünikasyon veya satışa iş bulabilme şansları daha yüksek. Kadın mühendisin evli olması, anne olmasından kaynaklanan zorunlu izinler gibi durumlar işverenler tarafından hoş karşılanmıyor. Cinsiyetçi iş ilanları yayımlanıyor. Kadının ifade etmesine rağmen gece mesailerine kalabileceğine inanılmıyor. Bu ve benzeri sebeplerden kadınlar meslek yaşamlarında birçok sıkıntı yaşıyorlar.

Kadın tuvaleti yok...

Toplumda ve aile içinde kadın öğretmen, doktor, hemşire olaca-

ğım dediğinde yadırganmaz iken şoför veya elektrik mühendisi olacağım dediğinde tepkiyle karşılaşıyorum. Çalışma yaşamında da kadın mühendis şantiyede çalışmak istedığında 'topuklu ayakkabıları şantiyede nasıl yürüyeceksin' gibi imali sorulara muhatap olabiliyor.

Stajimi DSİ Makine İkmal'de yapmıştım. İlk başta beni ofise yönlendirdiler. Ben sahaya gitmek istedim. Çünkü üniversitede laboratuar olanakları sınırlı idi, küçük deney setlerinde çalışıyorduk. Ustalarla, onların da tecrübelerini görmek için, birlikte daha başka neler yapabileceğimizi görmek için şantiyeye gitmek istedim. Kendi kişisel ısrarımı makine ikmal atölyesine girdim. Burada kadın tuvaleti yok. İlk başta ustabaşlarının 'sen niye bu bölümü seçtin', 'İngilizce öğretmeni ol, bilirkişi ol, sen bu direğe çıkabilir misin' sorularına muhatap oluyordum. Tabii o direğe de çıkabilirim ama çekmama gereklidir.

Kişiisel gorrisüm; türban, Oda üyeligiine

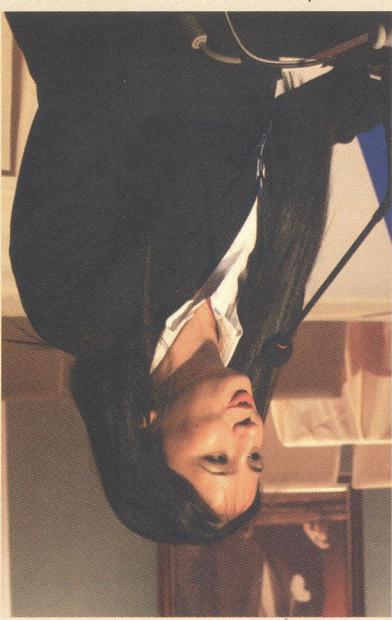
–Üyelermizden, hemim genç ve kadim olmamdan kaynaklanan gök oltumlu tepkiler var, hemiz oltumus bir tepki almaktır. Ama bu durum, şubealtı eğitime gelen genç arkadaşlarla bir şaskınlık len genç arkadaşlarla bir şaskınlık yaratıyor. Odaları gençlerin gözünü rularak görülyor, bundan dolayı da benim gibi genç bir

-Geçen bit kademim olmamız da-
Layısı ile Oda'da başkantılık görevi-
vime gelmemeniz nasıl tepkilerle
karşılıkçılarıma karşıdır?

Sonra **çelâşanlar** taranımdan kabul
görberiliyorsunuz. Sahaya indig-i
nizde yapılan işi bildirmizi belli
etmek zorunda kalıyorsunuz.

-Hareketli ve akilli yapımdan dolayı çok fazla fiziksel zorluk gecmedim. Sahaya gittilğimi zde işçi- dere kendimizi kabil etti rebilmeyi de çok zor. Çunku bir şey bilmez muamelesi görüyorsunuz. Öme- gün, sürüaya bir krose atar misin dediğiim zaman işçi sasıstıyo, sen kroşeyi nereden biliyorsun" diyor. Anıck sahayı giidiip elimize torma- vıdayı alıp birkaç saat galibektan

-karaklarla karsılaşmaz? -kadem olarak ne gibi sorularla konuşmaya başlıyım unda yer alır dim. Bütün filmde saha mühendisi olarak ne her alanda işin başındaydım. Şimdi, roğanハードル, kablosu gecikmeden, Tava dosyemde -şanslıyede galatüm. -karaklarla karsılaşmaz?

Ben insanlарин күлкө, кыяфет
да беремаги бир төрчилерinden
кaynakтi оларак meslekterini yap-
malariнun engelelenmesini yanlis
buluyorum. Muhendislerin mes-
lekterini icra edebilmeliert iгin
Oda ya yye olmalarin zorunluluгu
var. Bu arkadaшlarin meslekterini
yapabilmeliertim oniunde Oda him
engel olmasaи gerektiligiini dusi-
nuyorum. Ben de turbanim siyasil
buluyorum, fakat bu algыя karşı
kadimlарин kendi bilincleriyile mu-
cadele etmesi gerkeiyor. Kadim
galiсacak bit kадim muhendis za-
ten turbanli olarak galissamyor fa-
silte, isletimi yapsarken turbanyla
kuru mu olduguunu içiň yasaдан
galiсiyor. Yasayla kurtulan kamu
kaynakтi Oda personeliinti ya da
kamuda galisان bir kадim muhend-

-Genel Kuru'l'da, Meslek- te Birlik grubunu gündeme getirdiği konularдан biri de tribanı kadem mühendislerin Oda'ya üye yapıldaması soru- nu id'i, bu konuda ne düşündü- -Yoneim Kuru'l'muz henuz gök yeri. Bu konunadaki görüşümüz su anda kisisel olarak aćıklayabırı-

başkan gördüklerinde şaşkınlıklarının yanında çok da seviniyorlar. Yeni mezun mühendisler buraya geldikleri zaman çok dikkate alınmayacaklarını düşünüyorlardı ama şimdi durumun böyle olmadığını, gerektiğinde yönetici bile olabileceklerini görüyorlar.

Erhan Bey, 'başkan adayımız' diye beni tanıştırırken insanlar dönüp bakıyorlardı, sonra birden tekrar bakıp 'gerçekten mi' diye soruyorlardı. Genç bir kadının başkan olması çok da alışılmış bir şey değil tabii.

Elektrik Mühendisleri Odası'nda son dönemde kadın temsiliyeti konusunda çok olumlu gelişmeler var. 15 bin üyesi olan EMO İstanbul ve 12 bin üyesi olan EMO Ankara şubelerine kadın başkanlar seçildi. Ayrıca bu dönem bir başka ilk de Maden Mühendisleri Odası İstanbul şubesine kadın başkan seçilmesi oldu. Çevre Mühendisleri, Mimarlar Odalarının şubelerinde daha önce de kadın başkanlar vardı. Fakat EMO tarihinde şube başkanlıklarına kadınların seçilmesi bir ilktr. Bu biraz bizim kadın kurultaylarında yürütüğümüz çalışmaların da bir sonucu. Son süreçte Demokrat Mühendisler'in bu konuda bir ön açılığı da var. Tabii yine de 15 bin üyesi olan ve yüzde 90'ını erkeklerin oluşturduğu bir kurumu bu genç kadın nasıl yönetecek diye insanların kafasında ifade etmediğleri bir kaygı da var.

-Odalara yöneltilen klasik bir eleştiri vardır; "mesleki çalışma yapmıyorlar, politika yapıyorkar" denir. Öyle mi gerçekten, önceki Yönetim Kurulu'nun da üyesi olarak bu eleştiriye nasıl yanıt verirsiniz?

-Oda'nın meslekten çok politikaya ilgilendiği eleştirisinin iktidarın ve egemen medyanın yönlendirmeyle yapıldığını düşünüyorum. Çünkü biz meslek alanımızda yaptığımız çalışmalarla, Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi aracılığıyla verdığımız eğitimlerle, hazırladığımız yasa ve yönetmeliklerimizle değil, daha çok iktidarların bizim meslek alanımıza yaptığı müda-halelere karşı çıktıığımızda, basın

Kadın mühendis, şantiyede çalışmaya istediginde 'topuklu ayakkabularla nasıl yürüyeceksin' gibi imali sorulara muhatap olabiliyor.

açıklamalarımızla medyada yer alabiliyoruz. Bilim insanları, uzmanlar ve gazetecilerin yaptırdığı araştırmalarda, son 20 yılın enerji raporlarına baktığınızda en doğru verileri ortaya koyan kuruluşun EMO olduğu görülüyor. Elbette ki eksiklerimiz var, ama meslek alanımıza ilişkin çalışmalarımızı yapıyoruz. Bu eksikleri gidermek için üyelerimiz daha katılımcı olmalı, önerilerini bize iletmeleri gerekmektedir. EMO'nun sadece elektrik mühendislerinin odası olarak görülmüşinden kaynaklı, bilgisayar, elektronik, elektronik haberleşme, biyomedikal ve kontrol mühendislerinin de meslek alanlarına dair eleştirilerle karşı karşıya kalırız. Geçen dönemde bu sorunu aşmak için bazı adımlar attık. Dışarıda çok yüksek ücretle verilen eğitimleri burada EMO GENÇ'ten arkadaşlarına verdik. Bunun dışında da çok farklı alanlarda eğitim çalışmaları yapıyoruz.

Memleket meselelerinde söyleyecek sözümüz var

Bizim alternatiflerini koymamıza rağmen nükleere karşı çıkışımız, bir politik duruş olarak algılanıyor. EMO, bazı basın organlarında sadece karşı çıkan, alternatiflerini önermeyen bir kurum olarak gös-

teriliyor. Hatta 'oda terörü' diye başlık atan basın organları da oldu. Yenilenebilir enerji sempozyumları, tesisat kongreleri, birçok fuar ve kongrede Odamızın aldığı görevlere baktığınız zaman durumun böyle olmadığı görülebilir. Ama 15 bin mühendis üyesi olan bir kurumun da memleket meselelerine dair söyleyebileceği bir söz olmalıdır diye düşünüyorum.

Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirme sürecine baktığımız zaman, bu doğrudan bizim meslek alanımızla ilgilidir. Son dört yılda elektrik fiyatları yüzde 90 arttığında Elektrik Mühendisleri Odası buna karşı duruş sergilemek zorundadır. Eğer bu siyaset olarak algılanıysa, bu çizgimizi südüreceğiz. Karadeniz'de doğanın talanına ve suyun ticarileştirilmesine neden olan mikro HES'lere karşı olmamız, sanki tüm santrallara karşıyalmış gibi algılanıyor. Nükleer enerjiye kararınız, peki çözümünüz nedir diye soruluyor? Yanıtlarımız net. Örneğin Avrupa ülkelerinde yüzde 8-10 düzeyinde olan kayıp oranı Türkiye'de resmi rakamlara göre yüzde 15'lerde, fakat biz bunun daha yüksek olduğunu düşünüyoruz. Akkuyu'da yapılması planlanan nükleer santrallarla ülke ihtiyacının yüzde 5'i kadar enerji üretimi yapılacak. Üretim ve dağıtım şebekelerinde acil iyileştirmeler yapmak varken, farklı seçeneklere yönelik doğru bulmuyoruz. Enerji Verimliliği Yasası'nı destekliyoruz ve bunun uygulanabilmesi için çabalıyoruz. Aslında bizde kayıp kaçak hep yoksul halkın kullandığı elektrik olarak algılanıyor. Halbuki sanayide kullanılan kaçak elektrik oranı çok daha yüksektir. Örneğin bir mahallenin tamamı kaçak elektrik kullanır, bir fabrikanın kullandığı kaçaktan fazla değildir. Hasan Balıkçı'nın öldürülmesi de bu hatta mücadele ettiği içindir. Sorunun asıl kaynağı ülkemizde elektriğin çok pahalı olmasıdır.

EMO yöneticilerinin her birinin farklı siyasal tercihleri olabilir ama burada elektrik mühendislerinin toplumsal çıkarlarını koruma çizgisini sürdürüyoruz.

ta Türkiye’ye Youngmisten’den, sümİldeerde Uzakdoğu’ya dögri kaymaya başladı. Bu geleneksel elektrik mühreri ile meşhur Youngmisten’i DPT’ün raporlarında elektronik kamik de birakım donekle vardı. Kullamaktan sonra yine Uzakdoğu’yu tırmılertin DPT, Uzakdoğu’yu tırmılertin bir almıştı. DPT dağılıdı. En son 2007 yılında elektrome- tar almıştı. DPT dağılıdı. Eri alma konusunda bir kaza- raların raporları bu ka- sanlık sanayiinin planlaması hakkındaki raporları bu ka- raların soyilemeyecekti.

Elektronmekanik sanayisini desteklemesi veya kislama- si alaninda belki bir politika var. Uzunca bir süreden beri gidiş trans- formatorları Avrupa'da üretimiyor. Avrupa'da yarın yakını üretim merkezi Türkiye. Avrupa daacha kılıçlık, daba kompakt ITEM yapmak iş- iyoy. Bütün yarımalar ve paragalarla- sısteylemdeki baska ilklerde kadayıfıyo. Bu gelişmelerin ilk step-

Yerli ürünlü külânlama

standartlarda standartlarda ve geleneklerde uygun hale getiriliyor. Bakalılgıa bulular backını dize meketrine gönülden empatiyle: Yillardır gâhşâmalâ- umuz orada bekliyor. Göz safları şekeitenle demek ki ellerinde bulanımlı değeriendirecek teknikler var. yok dize düşünlüyorum.

Elektromekanik sanayisi Uzak Dogu'ya kayiyor

Uyelirmizin bir kismina ulla-
sa madigimiz bit gerek. Ginku
uyelermizin bit kismi istanbul
dinsinda farlik illece yeterligeziyor,
muhenedisligi birakmalar olabilir.
Gegen donecm sadecce bu uyel-
gillerimi guncellemek icin bit ekip
galiishi. Buzim, secimlere 10 bin kisi
elecekken, uc bimine haber verebil-
digere yedi bimine haber verme
gibi bir tecrihimi yok. Aksine bu-
bir uyeletrimize genel kurufl gabi-
tiin

laraflımlı da öğrenmisseur. As-
linda işin zor yani da elektri-
kîn gürünne tarafıda elektri-
klınumeyen tarafıda Elektrikîm
gibi billesenlerine baktığınız
zamanan çok basit olarak akılın
ve gerilim var. Ama bu akılın
nik problemle işin harmo-
regîmberde kisa süreli olussan
problemeleri sistemin bilin-
mezlerdi. Bu bilinmezler
teknisyenlerin çok rahatlıkla
göz önünde slackalarını di-
şimizdeydi. İşin yaparken kim be-
ama bunu bir ayrim adlı our
Boyle bir ayrim adlı our
şunu myorum.

Görüşler siyasi temelli
Olaya teknik olarak bakın
Bir işi düzgün bir şekilde yapın
mek için belki bir birlikte yapılmak
necessum substantia et modus
adamlarının donanımlarını
buluyduğunu söylemiyorum fakat
bu yıldızköye tekniqe ve teknik
mühendislerine teknik donanımları
sahip olmak için çok zor. Bu diploma
diplomaların var. Bir teknik
makinin doğruluğu her zaman
öğrenemeyeceğiz. Elektrikin sadecə
şartnameyi değil, şartnameyi değil, şurun
richten taraf almıştır.

Görüşler siyasi temeli

EMO Istanbul'ın konusunda Yonetim Kurulu Basın Kanı Yaraticımcı Nur Güllçel, elektronik mühendislerin geleceğinde sen adımların arasındaki teknolojileri ko- mi ve elektronik mühendislerin geleceğinde sen adımların arasındaki teknolojileri ko- nusundaki görüşlerini aktırdı.

haberdar etmeye çalışıyorız ama pek yeterli olmuyor. Zaman zaman 'şu eğitimi istiyoruz' diye talep getiyor ama aslında istedikleri eğitim Oda'da zaten var. Ama üyemiz bundan haberdar değil. Belli bir kesimin, kamuoyundaki önyargılar nedeniyle Oda'ya gelmediklerini söylemek de mümkün. Bize basını yönetemiyorsunuz şeklinde eleştiriler var. Bunun için çalışan bir basın ekibimiz ile basına ulaşmaya çalışıyoruz. Bütün çalışmalarımızı, açıklamalarımızı iletiyoruz fakat egemen medya bunlara çok yer vermiyor. Bu konuda öümüzde engeller var, biz de kendi yayınımızını çıkararak ve diğer yöntemlerle bunu aşmaya çalışıyoruz. Ama bu sorun sadece bizim Odamızla ilgili değil, sendikalar gibi tüm kitle örgütlerinde de yaşanıyor. Toplumda yaşanan depolitizasyon ve örgütlülüğe olan inancın zayıflaması Oda'ya olan ilgiyi azaltabiliyor. Tabii yoğun çalışan mühendislerin, geçim sıkıntısı, uzun çalışma saatleri ve hayatlarını sürdürürken yaşadıkları zorluklar Oda çalışmalarına katılmalarının önündeki engeller olarak görülebilir. Gönderdiğimiz bültenlere tepki gösterenler, hiç okumayanlar da var. Maalesef okumayan bir toplum haline getirdik.

Her etkinliğe her üye gelecek diye de bir şey yok. Bizim nükleer karşıtı mitingimize gelen üye profilimizle buradaki ücretsiz seminerlerimize gelen üye profilimiz çok farklıdır. Hiçbir nükleer karşıtı eylemimize gelmemiş ama buradaki mesleki eğitimlerden çok yararlanan üyelerimiz var. Herkesin ilgi alanları farklı.

-Bu dönem özellikle öne çıkmayı düşündüğünüz çalışma konuları var mı?

-Ben genç ve ücretli çalışan bir mühendisim. Yönetim kurulumuzu oluşturan üç genç ve dört tecrübeli arkadaşım ve yedek üyelerim ile birlikte kolektif bir çalışma yürüteceğiz. Üyelerimizi karar süreçlerine daha fazla katacağız. Üniversitelerle ve meslek alanımızdaki bütün kurumlarla ortak çalışmaları artıracagız.

Meslektaşlarımızın çalışma alanlarında yaşadıkları özlük haklarına dair özel bir çalışma yürütmemeyi düşünüyoruz. Oda'nın bürokratik görünümünü değiştirmek üyesine hizmet eden ve üyenin aslı unsuru olduğu bir oda yaratmak istiyoruz. Gençlerin dinamizmini ve deneyimli üyelerin birikimlerini yansıtabilecegi mekanizmaları yaratmak hedefimiz.

Sanayicilerle ilişkileri geliştireceğiz

Biraz daha üyelere giden, şantiyeleri ziyaret eden, işyeri temsilciliklerini daha aktif hale getiren bir yönetim olmayı istiyoruz.

Bu yıl EMO İstanbul Şubesi'nin 50. kuruluş yıldönümü. Bunun için bir dizi etkinlik planlıyoruz. Örgütlenmeye özel önem vereceğiz. Üyelerimize mesleki alanlarının, eğitimlerin dışında daha sosyal ve kültürel etkinlikler sunmak gibi hedeflerimiz var. İstanbul'da yaşam koşullarının zor olduğunu biliyoruz. Bu zorlukları birlikte aşmayı, sinema, tiyatro vb. gibi sosyal etkinliklere topluca gitmeyi planlıyoruz. Tüm üyelerimize e-posta ya da telefonla ulaşarak, onların da önerilerini alarak bir yönetim planı yapmayı hedefliyoruz. Genel üye toplantılarını sıklaştıracak, genç

Kadın mühendisin evli olması, anne olmasından kaynaklanan zorunlu izinler, işverenler tarafından hoş karşılanmıyor.

üyelerle tanışma toplantıları yapacağız.

-Odaların önünde çalışmaları engellemeye yönelik, siyasal iktidar tarafından getirilen engeller var mı?

-Elektrik Mühendisleri Odası'nın yapmaya çalıştığı birçok şey iktidar tarafından engelleniyor. Son anayasa referandumunda 125. maddedeki yerindelik denetiminin kaldırılması; Telekom'un özelleştirilmesi, AKTAŞ konusunda ve nükleer santral ihalesinde hukuk yoluyla yaptığımız müdaheleleri engellemek içindir. Son KHK'larda Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün altında çalışan kurumlar haline getirilmek isteniyor. Bağımsız yapımız yok edilmeye çalışılıyor. Odaların merkezi yapısı değiştirilmeye, seçimlere nispi temsil getirilmeye çalışılıyor. Bunlarla mücadele etmek için öümüzde bir planımız var. Bunu da ancak üyelerimizi harekete geçirerek, örgütümüzü aşağıdan yukarıya doğru yapılandırarak yapabiliriz. Bunun için de demokratik haklarını kullanıp, TMMOB öncülüğünde kamuoyu önüne çıkıp alanlarda ve sokakta, toplumsal ve mesleki hak arayışlarımıza kararlılıkla sürdürmeliyiz.

Bunu sadece Demokrat'lara değil, tüm üyelerimize anlatabilmemiz gerekiyor. Bütün meslektaşlarımızın birikimlerini toplayıp, buna dair işler yapmalıyız. Kendimizi kamuoyuna daha fazla anlatma ve onlarla birlikte sorunlara karşı çözüm üretme yöntemini her zaman diri tutmak zorundayız. Sanayicilerle ve üniversitelerle kurduğumuz ilişkileri daha fazla geliştirmemiz gerekiyor. Elektrik fiyatlarının artması sanayicileri de etkiliyor. Biz bu alandaki yanlış politikaları sanayicilere de duyurmakla da yükümlüyüz. Aslında kendi bilgi birikimimizi topluma yeterince aktaramıyoruz. Şu anda sınırlı olan yetkilerimiz dahi siyasal iktidar tarafından elimizden alınmak isteniyor. Proje denetimlerinin kaldırılması söz konusu. Mesleki denetimlerimiz kaldırılما ya çalışılıyor.